

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 16 marca 2022 r.

DKO-WOKO.055.11.2022

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP
Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

Odpowiedź na oświadczenia senatorskie nr BPS/043-37-1503/22 oraz BPS/043-37-1504/22

Szanowny Panie Marszałku!

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenia Pani Senator Haliny Biedy i grupy senatorów złożone na 37. posiedzeniu Senatu w dniu 16 lutego 2022 r.

Szanowni Państwo Senatorowie!

w odpowiedzi na złożone oświadczenia przedstawiam następujące stanowisko Ministra Edukacji i Nauki.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 4 lutego 2022 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym¹ zostało wydane z uwagi na konieczność dostosowania warunków organizacyjnych nauczania języka mniejszości narodowej dla uczniów należących do mniejszości niemieckiej do możliwości finansowych pomniejszonych budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Kierownictwo Ministerstwa Edukacji i Nauki podjęło decyzję, że od roku szkolnego 2022/2023 w przypadku uczniów należących do mniejszości niemieckiej wymiar godzin nauki języka mniejszości narodowej organizowanej

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 276.

w formie dodatkowej nauki języka będzie wynosił 1 godzinę tygodniowo. Rozporządzenie przewiduje zmniejszenie wymiaru godzin nauczania w przypadku tylko tych uczniów, którzy uczą się tego języka niemieckiego w formie „dodatkowej nauki języka mniejszości narodowej”.

Uczniowie nadal mają możliwość nauki języka niemieckiego w dotychczasowym wymiarze godzin, tj. 3 i więcej pod warunkiem, że nauczanie to będzie realizowane w formie nauki w dwóch językach (polskim i niemieckim) lub w języku niemieckim². Wymiar nauki własnej historii i kultury oraz wymiar godzin nauki języka mniejszości narodowej w przypadku innych form nauczania dla ww. uczniów pozostaje bez zmian.

Minister Edukacji i Nauki uznaje, że relacje między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec powinny być kształtowane w oparciu o równe poszanowanie wzajemnych praw i obowiązków, wynikających z zawartych umów międzynarodowych, ale także ogólnych zasad relacji międzypaństwowych, w tym zwłaszcza zasady wzajemności oraz suwerennej równości państw. W szczególności w takiej perspektywie należy widzieć kwestie nauki języka kraju sąsiada w Polsce i Niemczech, w którym to zakresie istnieją olbrzymie dysproporcje w realizacji zobowiązań przez Polskę i RFN.

Polska i Niemcy podpisały w 1991 r. *Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy*, regulujący kluczowe zasady stosunków polsko-niemieckich w niemal wszystkich obszarach współpracy międzypaństwowej, w tym w zakresie edukacji, szkolnictwa wyższego, nauki i młodzieży, ale także nauczania języka kraju sąsiada i wsparcia poczucia tożsamości narodowej mniejszości niemieckiej w Polsce i grupy polskiej/polonijnej w Niemczech.

Realizując zapisy Traktatu, w Polsce przyjęto systemowe rozwiązania organizacyjne i finansowe w zakresie nauczania języka niemieckiego jako obcego na każdym etapie edukacji oraz niemieckiego jako języka mniejszości narodowej, a także podjęto działania na rzecz podtrzymania i rozwoju poczucia tożsamości narodowej Niemców. Po stronie niemieckiej brak jest systemowych rozwiązań zapewniających organizację i finansowanie nauki języka polskiego. Oznacza to ogromną dysproporcję w wielkości środków finansowych przekazywanych przez władze RP a rząd federalny oraz kraje związkowe na naukę języka kraju sąsiada. W Polsce finansowanie edukacji mniejszości niemieckiej stale rośnie. W okresie od 2006 roku do 2021 roku dodatkowa kwota subwencji oświatowej dla uczniów mniejszości narodowej niemieckiej wzrosła o ponad 182 mln zł (tj. o 334%), natomiast liczba uczniów wzrosła o 13,5 tys. (tj. o 39%). I tak w 2021 r. kwota dodatkowej subwencji oświatowej na edukację 48 259 uczniów mniejszości niemieckiej (poza subwencją standardową przekazywaną na każdego ucznia) wynosiła 236 771 772 zł. W publicznym systemie oświaty RFN odnotować można jedynie skromną ofertę nauki języka polskiego jako języka obcego lub języka „kraj pochodzenia”, natomiast nie ma

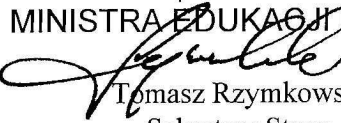
---

² Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym Dz.U. z 2017 r. poz. 1627.

oferty nauczania języka polskiego jako ojczystego, tj. nauki języka z elementami kultury i historii. Ofertę tę zapewniają jedynie szkoły prywatne, prowadzone przez środowiska polonijne lub kościelne.

Mamy jednak nadzieję na naprawienie naszych relacji w tym obszarze poprzez przywrócenie symetrii w wykonaniu podjętych 30 lat temu wzajemnych zobowiązań.

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Tomasz Rzymkowski
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:
KPRM – dot. sprawy nr DSP.INT.4513.25.2022